The Greek Review of Social Research

Vol 33 (1978)

33-34

Η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στην Ελλάδα: Αποτελέσματα μιας έρευνας

Ιωάννης Μυριζάκης

doi: [10.12681/grsr.317](https://doi.org/10.12681/grsr.317)

Copyright © 1978, Ιωάννης Μυριζάκης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Μυριζάκης Ι. (1978). Η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στην Ελλάδα: Αποτελέσματα μιας έρευνας. *The Greek Review of Social Research*, 33, 319–334. <https://doi.org/10.12681/grsr.317>

ή ιατροφαρμακευτική καί νοσοκομειακή περίθαλψη στήν Έλλάδα

Αποτελέσματα μιᾶς ἔρευνας

του
Ιωάννου Μυριζάκη
Dr. Rer. Pol

εἰσαγωγή

Ἡ μελέτη αὐτή ἀποτελεῖ μέρος τῆς μεγάλης ἔρευνας «Υγεία καί Ἱατρική Περίθαλψη στήν Ἑλλάδα», πού γίνεται στά πλαίσια τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ἑθνικοῦ Κέντρου Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν ἀπό ἐπιστημονική ὁμάδα ἐιδικῶν ἐρευνητῶν.

Σύμφωνα μέ τή μέθοδο πού ἀκολογήσαμε, ἀποστείλαμε τά ἐρωτηματολόγια μέ τό ταχυδρομεῖο. Συγκεκριμένα, τό ΕΚΚΕ εἶχε ζητήσει ἀπό τά διάφορα ἀσφαλιστικά ταμεῖα, πού ἔχουν σχέση μέ τόν κλάδο ἀσθενοῦς, νά συμπληρώσουν δύο διαφορετικά ἐρωτηματολόγια τῶν ἐτῶν 1973 καί 1976. Τό ἕνα ἐρωτηματολόγιο ἀναφερόταν σέ οἰκονομικά στοιχεῖα, δηλαδή τά ἐσοδα καί τά ἐξοδα τῶν ταμείων στό θέμα τῶν παροχῶν ἀσθενοῦς, τόν ἀριθμό τῶν ἀσφαλισμένων, κτλ.¹ τό ἄλλο σέ συμπληρωματικά στοιχεῖα, σχετικά μέ τά ἱσχύοντα συστήματα ἀνοικτῆς καί κλειστῆς περιθάλψεως, μέ τά ποσοστά συμμετοχῆς τῶν ταμείων καί τῶν ἀσφαλισμένων στίς παρεχόμενες ἱατρικές ὑπηρεσίες, στά νοσήλια καί στή φαρμακευτική περίθαλψη, κτλ. Παράλληλα, ζητήσαμε νά τεθοῦν στή διάθεσή μας οἰκονομικά στοιχεῖα τοῦ ἔτους 1973 ἀπό τή Διεύθυνση Ἀσφαλίσεως τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας. Τά στοιχεῖα ἀναφέρονται στήν οἰκονομική δραστηριότητα (ἰσολογισμός), στό βαθμό τῆς παρεχόμενης προστασίας, κτλ.

Στό θέμα τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐρωτηματολογίων συναντήσαμε δυσκολίες, λόγω τῆς ἀποστολῆς μέ τό ταχυδρομεῖο, καί παρά τίς συχνές τηλεφωνικές ὀχλήσεις καί τίς προσωπικές ἐπισκέψεις τοῦ γράφοντος, δαπανήθηκε ἀρκετός χρόνος. Πρόβλημα παρουσιάστηκε καί στήν ἐπεξεργασία τῶν στοιχείων σέ ἀρκετά ἀσφαλιστικά ταμεῖα, στά ὁποῖα δέν ἔχει γίνει καταμερισμός τῶν χρηματικῶν ποσῶν στούς κλάδους συντάξεως, ἀσθενοῦς, προνοίας, κτλ. Τά ταμεῖα αὐτά ἡ Διεύθυνση Ἀσφαλίσεως τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τά χαρακτηρίζει «ἄνευ εἰδικῆς διακρίσεως». Ἀπό τά στοιχεῖα πού συγκεντρώθηκαν ἔγινε ἐκλογή 12 ἀσφαλιστικῶν ταμείων. Κριτήριο τῆς ἐκλογῆς ἦταν τό γεγονός ὅτι τά τρία πρῶτα (ΟΓΑ, ΙΚΑ, ΤΕΒΕ) περιλάμβαναν κατὰ τίς ἐκτιμήσεις μας, τό 1976, τό 88%¹ τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ τά ἄλλα ἐκπροσωποῦσαν διαφόρους κλάδους ἐργαζομένων. (Τόν ἴδιο χρόνο ὁ συνολικός πληθυσμός τῆς χώρας ἦταν 9.167.000,² τό δέ σύνολο τῶν ἀσφαλισμένων τῶν τριῶν ταμείων 8.273.396, ἄν καί ὑπάρχει σέ ὁρισμένο ἀριθμό ἀσφαλισμένων διπλή ἀσφάλιση στά τρία ταμεῖα πού ἀναφέραμε.) Μέ τήν ἀνάλυση τῶν συγκριτικῶν πινάκων πού θά ἀκολουθήσουν μετά τήν ἐπεξ-

1. Κατά τόν κοινωνικό προϋπολογισμό τοῦ 1976 τοῦ ΥΚΥ (σελ. κ), τά τρία παραπάνω ταμεῖα καλύπτουν τό 88% τῶν ἀσφαλισμένων (ἐκτός ἀπό κείνα πού καλύπτονται ἀπό τό Δημόσιο).

2. Ὁ ἀριθμός μᾶς δόθηκε ἀπό τή Στατιστική Ὑπηρεσία.

εργασία τῶν στοιχείων, ἐλπίζουμε νά δοθεῖ ἡ εἰκόνα πού παρουσιάζει σήμερα ὁ ὑγιονομικός τομέας καί νά ἐξαχθοῦν ὀρισμένα χρήσιμα συμπεράσματα. Ἰδιαίτερα σήμερα, πού καταβάλλεται μιὰ μεγάλη προσπάθεια ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν νά βελτιωθεῖ τὸ σύστημα πού ἰσχύει στὴ χώρα μας, τὸ ὑπὸ μελέτῃ θέμα γίνεται περισσότερο ἐπικαίρο καί ἡ σημασία του ἀποκτὰ ἰδιαίτερη βαρύτητα.

Ι. ἀνάλυση τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν οἰκονομικῶν στοιχείων τῆς ἔρευνας

Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ γίνεται ἀνάλυση τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔρευνας στὰ 12 ἀσφαλιστικά ταμεῖα. Τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναλύσεως ἔχουν οἰκονομικὸ χαρακτήρα καί ἔχουν ληφθεῖ ἀπὸ ἐξῆς πίνακες.

α) Ἀριθμὸς ἀσφαλισμένων

Ἀπὸ τῆ σύγκριση τῶν στοιχείων τῶν ἐτῶν 1973 καί 1976 στὸν πίνακα 1, δὴγούμεθα στὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

1. Στὰ 10 ἀπὸ τὰ 12 ἀσφαλιστικά ταμεῖα παρατηρεῖται στὴν τριετία 1973-1976 μιὰ φυσιολογικὴ αὐξηση καί στίς τρεῖς κατηγορίες τῶν ἀσφαλισμένων, δηλαδὴ τῶν ἀμέσως, τῶν ἑμμέσως καί τῶν συνταξιούχων. Τὰ δύο ταμεῖα πού παρουσιάζουν μείωση τὴν ἴδια χρονικὴ περίοδο εἶναι ὁ ΟΓΑ καί ὁ Κλάδος Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας Δημοτικῶν καί Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων (ΚΑΔΚΥ) τοῦ νομοῦ Φλωρίνης. Στὴν πρώτη περίπτωσι τῆς μείωσης εἶναι 82.709 ἄτομα, δηλαδὴ ποσοστὸ 2% καί στὴ δευτέρη 66, δηλαδὴ ποσοστὸ 13% τῶν ἀσφαλισμένων. Τὴν κάμψη αὐτὴ δικαιολογεῖ τὸ γεγονός τῆς ἀστικοποίησης καί τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ὑπαίθρου ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸ πληθυσμὸ. Ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς, γιὰ νά βελτιώσει τοὺς ὁρους τῆς διαβιώσεώς του (περιβάλλον, ψυχαγωγία, μόρφωση τῶν παιδιῶν του, πλήρης ἀπασχόληση, κτλ.), ἐξαναγκάζεται νά ἐγκαταλείψει τὸ χωριὸ του, νά ἐγκατασταθεῖ σὲ μεγάλες πόλεις καί νά ἀλλάξει ἐπάγγελμα, κι ἔτσι παρουσιάζεται τὸ θλιβερό φαινόμενο τῆς ἐσωτερικῆς καί, σὲ μικρότερο βαθμῷ, τῆς ἐξωτερικῆς μεταναστεύσεως.

2. Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν τριῶν κατηγοριῶν τῶν ἀσφαλισμένων στοὺς 12 ἀσφαλιστικοὺς φορεῖς ἦταν 9.167.000. Ἐδῶ παρατηροῦμε ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσφαλισμένων, μόνον τῶν 12 ἀσφαλιστικῶν φορέων, ὑπερβαίνει τὸ συνολικὸ πληθυσμὸ τῆς χώρας μας κατὰ 62.414 ἄτομα. Ἡ διαφορά αὐτὴ θεωρεῖται μεγάλη, ἂν καί τὰ 12 ἀσφαλιστικά ταμεῖα εἶναι τὰ μεγαλύτερα σὲ ἀριθμὸ ἀσφαλισμένων ἀπὸ τὰ 362 πού λειτουργοῦσαν τὸ 1976.

Πὼς μπορούμε νά ἐξηγήσουμε τὴν αὐξηση αὐτὴ, ἀφοῦ ἔχουμε σάν δεδομένο ὅτι δὲν καλύπτεται ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας ἀπὸ τὴν ἄπονη τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως; Μὲ τὸ σύστημα ἀσφαλίσεως πού ἰσχύει δίνεται στὸν Ἕλληνα πολίτη ἡ εὐκαιρία νά ἀσφαλισθεῖ σὲ δύο ἢ καί περισσότερα ἀσφαλιστικά ταμεῖα. Ἔτσι, στὸν κατάλογο τῶν 12 ἀσφαλιστικῶν φορέων εἶναι δυνατό ἓνας δημόσιος ὑπάλληλος νά ἔχει συμπεριλάβει στὸ βιβλιᾶριο ὑγείας του τοὺς γονεῖς του, ἔστω κι ἂν ζοῦν στὴν ἐπαρχία καί εἶναι ἀσφαλισμένοι στὸν ΟΓΑ. Ἀλλῇ περίπτωσι εἶναι τῶν συνταξιούχων πού, ἐνῶ ἔχουν συνταξιοδοτηθεῖ ἀπὸ τὸ Δημόσιο, συνεχίζουν νά ἐργάζονται σὲ ἄλλῃ ἐργασία, ὥστε ἀσφαλίζουν στὸ ΙΚΑ. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι πού συνήθως ἔχουν διπλὴ καί τριπλὴ ἀσφάλιση εἶναι οἱ δικηγόροι, οἱ γιατροί, οἱ μηχανικοί, κ.ἄ. Ἐκτός ἀπὸ τὰ μεμονωμένα ἄτομα ἔχουμε καί ὁμάδες ὁλόκληρες ἀσφαλισμένων μὲ διπλὴ καί τριπλὴ ἀσφάλιση. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα πού μῶς δόθηκαν ἀπὸ τὸ ΙΚΑ, τὸ 1976 συνεργάζονταν 21 ἀσφαλιστικά ταμεῖα γιὰ τὴς χορηγούμενες παροχὲς σὲ εἶδος ἢ καί σὲ χρήμα τοῦ Ἰδρύματος.

3. Ἀπὸ τίς τρεῖς κατηγορίες τῶν ἀσφαλισμένων πρῶτον σὲ ἀριθμὸ προσώπων, ἐρχονται οἱ ἑμμεσοὶ μετὰ οἱ ἄμεσοι καί τελευταῖοι οἱ συνταξιούχοι, καί μετὰ μεγάλη διαφορά. Ἀναλυτικότερα, τὸ 1973 οἱ ἑμμεσοὶ ἦταν κατὰ 40,2% περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἄμεσους καί κατὰ 337,3% ἀπὸ τοὺς συνταξιούχους. Τὸ 1976 τὰ ποσοστὰ στίς ἀντίστοιχες κατηγορίες ἦταν 41,9% καί 291,7%.

β) Ἔσοδα τῶν φορέων

Ἀπὸ τὸν πίνακα 2 διαπιστώνουμε ὅτι οἱ πηγὲς ἐσόδων τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων ἅνι τὸν κλάδου ἀσθενείας, εἶναι ἡ εἰσφορά ἀσφαλισμένου, ἡ εἰσφορά ἐργοδότη, ἡ κοινωνικὴ εἰσφορά, οἱ ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ τὸ Κράτος, οἱ πρόσδοδοι περιουσίας καί τὰ διάφορα ἄλλα ἔσοδα.

Γενικά, τὸ συνολικὸ ποσὸ τῶν ἐσόδων τῶν 12 ἀσφαλιστικῶν φορέων ἔχει σχεδὸν διπλασιασθεῖ στὴν τριετία 1973-1976 (91,8%) —δὲν λάβαμε ὑπ' ὄψη τὸν ΟΓΑ. Σ' αὐτὸ συνετέλεσε ἡ αὐξηση τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀσφαλισμένων κατὰ τὴ χρονικὴ τὴν περίοδο, πού εἶχε σάν συνέπεια νά αὐξηθοῦν οἱ μηνιαῖες εἰσφορὲς αὐτῶν καί τῶν ἐργοδοτῶν (53,6% καί 45,7% ἀντίστοιχα), γιὰτὶ ὑπολογίζονται σὲ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἀσφαλισμένων.

Δειγματοληπτικὰ σημειώνουμε τὰ ποσοστὰ τῶν κρατήσεων τῶν κλάδου ἀσθενείας, σὲ σχέση μὲ τίς μηνιαῖες ἀποδοχὲς τῶν ἀσφαλισμένων, σὲ τέσσερα ἀπὸ τὰ 12 ἀσφαλιστικά ταμεῖα (βλέπε σελ...).

Ἡ εἰσφορά ἐργοδότη ἰσχύει στὰ ὀχτὼ ἀπὸ τὰ 12 ἀσφαλιστικά ταμεῖα καί εἶναι μεγαλύτερη σὲ χρηματικὸ ποσὸ ἀπὸ τὴν εἰσφορά τῶν ἐργαζομένων: Τὸ 1973 ἦταν 53,0% καί τὸ 1976 47,0%.

	Εισφορά άσφαλισμένου	Εισφορά εργοδότη
ΙΚΑ	2,5	4,5
ΟΤΕ	2,5 ¹	5,0
ΔΕΗ	2,5	5,0
Ταμείο Έμπορικης Τραπεζής	3,0 ²	6,0

1. 2,5 στους άμεσως ασφαλισμένους, 5,0 στους συνταξιούχους και 0,5 για κάθε άσφαλισμένο μέλος.
2. 1,5 για κάθε προστατευόμενο μέλος.

γ) Παροχές άσθενείας σε είδος και σε χρήμα (έπιδόματα)

Συγκρίνοντας τα χρηματικά ποσά που έχουν διατεθεί στις παροχές σε είδος και σε χρήμα στα 12 ασφαλιστικά ταμεία κατά την τριετία 1973-1976 (πίνακας 3), καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

1. Από το σύνολο των παροχών στην κλειστή περίθαλψη έχουν διατεθεί τα μεγαλύτερα χρηματικά ποσά το 1973 και το 1976. Ακολουθεί η φαρμακευτική με μικρή διαφορά από την κλειστή, μετά η άνοικτη περίθαλψη και τελευταία έρχονται τα επιδόματα.

2. Από τα 12 ασφαλιστικά ταμεία, τα τρία μόνο (ΟΓΑ, ΤΕΒΕ και Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Έπαρχιων) χορηγούν μειωμένο χρηματικό ποσό στη φαρμακευτική περίθαλψη το 1973 και το 1976 σε σύγκριση με τις άλλες παροχές, ενώ τα άλλα εννέα ταμεία χορηγούν το μεγαλύτερο χρηματικό ποσό στη φαρμακευτική περίθαλψη, και κατά τις δύο χρονικές περιόδους. Τα ποσά αυτά υπερέρχονται ιδιαίτερα στη Διεύθυνση Υγειονομικής Περιθάλψεως Ασφαλισμένων του Δημοσίου, στον ΟΤΕ, τη ΔΕΗ, το ΤΑΚΕ, το ΚΑΔΚΥ κτλ. Ποιά έρμηνεία όμως μπορούμε να δώσουμε για το θέμα της μεγάλης σπατάλης χρημάτων που γίνεται ειδικά στη φαρμακευτική περίθαλψη; Δεν υπάρχει τρόπος να περιορισθούν τα φάρμακα και τα ανάλογα χρηματικά ποσά να διατεθούν στην άνοικτη, στην κλειστή περίθαλψη και στα επιδόματα;

3. Γενικά, το σύνολο του χρηματικού ποσού που έχει διατεθεί, αυξάνεται από τη μία τριετία στην άλλη για τις παροχές σε είδος και σε χρήμα κατά 88,7%. Αναλυτικότερα, στην άνοικτη περίθαλψη η αύξηση είναι 24,1%, στην κλειστή 97,07%, στη φαρμακευτική 96,9% και στα επιδόματα 182,9%.

4. Η άνοικτη περίθαλψη αυξήθηκε την ίδια χρονική περίοδο σε όλα τα ταμεία του πίνακα, και μάλιστα στο ΤΕΒΕ η αύξηση έφθασε στο 1152%, εκτός από το ΙΚΑ, που μειώθηκε κατά 227,2%.

5. Στην κλειστή περίθαλψη δεν παρατηρείται μείωση του χρηματικού ποσού σε κανένα ταμείο. Το ίδιο συμβαίνει και στη φαρμακευτική, με εξαίρεση το ΤΕΒΕ, που μειώνεται κατά 962,5%.

6. Από όλα τα είδη των παροχών στα επιδόματα η αύξηση είναι σημαντική σε όλα τα ταμεία. Ιδιαί-

τερα παρατηρείται στα μεγάλα ταμεία ΙΚΑ 191,5% και ΤΕΒΕ 345,9%, στο Άλληλοβοηθητικό Ταμείο Περιθάλψεως του Συλλόγου Ύπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος 296,3%, ενώ στο ΚΑΔΚΥ Αθηνών φθάνει στα 897,2%.

δ) Αντιπαράβολή κατά φορέα του κατά κεφαλήν κόστους στην άνοικτη, κλειστή και φαρμακευτική περίθαλψη και στα επιδόματα, των ετών 1973 και 1976

Τα ποσοστά του πίνακα 4 προκύπτουν από το πηλίκο των διαίρεσεων των αντίστοιχων παροχών των φορέων σε είδος και σε χρήμα (πίνακας 3) διά του συνολικού αριθμού των ασφαλισμένων τους (πίνακας 1) των ετών 1973 και 1976.

Στόν πίνακα 4 φαίνονται καθαρά οι ατέλειες και αδυναμίες του συστήματος της ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως, που ισχύει στη χώρα μας. Μεταξύ των ασφαλισμένων των διαφόρων φορέων, διαπιστώνονται ανισότητες και αδικίες στο θέμα της καλύψεως των παροχών. Αν και στο Σύνταγμά μας (του 1975) υπάρχει το άρθρο 4 κατά το οποίο όλοι οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου και έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Προτού προχωρήσουμε στην ανάλυση των στοιχείων του παραπάνω πίνακα, πρέπει να αναφέρουμε όλα τα επιδόματα που συμπεριλαμβάνονται στις παροχές σε χρήμα:

1. Περιοδικά επιδόματα (άσθενείας, φυματώσεως, κτλ.), μητρότητας, εργατικού ατυχήματος.

2. Βοηθήματα «εράπαξ» (θεραπείες, τοκετού, κηδείας).

Ειδικότερα στον πίνακα 4 παρατηρούμε τα εξής:

1. Το κατά κεφαλήν κόστος του ασφαλισμένου στις διάφορες παροχές περιθάλψεως κυμαίνεται, στους 12 ασφαλιστικούς φορείς, στα εξής ανώτατα και κατώτατα όρια:

α) Άνοικτη Περίθαλψη

Τό 1973 ήταν 14,7 δραχμές στο ΤΕΒΕ μέχρι 1.475,2 στο ταμείο υπαλλήλων της Τραπεζής της Ελλάδος, και τό 1976 από 85,2 δραχμές στο ΙΚΑ μέχρι 2.520,4 στο ταμείο προσωπικού της Έμπορικης Τραπεζής.

β) Κλειστή Περίθαλψη

Τό 1973 ήταν 163,1 δραχμές στο ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης μέχρι 913,9 στο ταμείο υπαλλήλων της Τραπεζής Ελλάδος, και τό 1976 από 345,3 δραχμές στον ΟΓΑ σε 1.428,3 στο ΚΑΔΚΥ Αθηνών.

γ) Φαρμακευτική Περίθαλψη

Τό 1973 ήταν 29,3 δραχμές στο ΤΕΒΕ μέχρι

1.268,8 στο ταμείο προσωπικού της Έμπορικης Τραπεζής, και το 1976 από 2,4 δραχμές στο ΤΕΒΕ σέ 1.494,7 στο ΚΑΔΚΥ 'Αθηνών. (Στόν ΟΓΑ και στο Ταμείο 'Υγείας Δικηγόρων 'Επαρχιών δέν υπάρχει χρηματικό ποσό στή συμπλήρωση του έρωτηματολογίου σχετικά μέ τή φαρμακευτική περίθαλψη).

δ) 'Επιδόματα

Τό 1973 ήταν 3,3 δραχμές στόν ΟΓΑ μέχρι 405,1 στό ταμείο προσωπικού της Έμπορικης Τραπεζής, και τό 1976 από 60,5 δραχμές στό ΤΑΚΕ σέ 643,7 στό ταμείο υπαλλήλων της Τραπεζής 'Ελλάδος. (Στό ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης, στό Ταμείο 'Υγείας Δικηγόρων 'Επαρχιών και από τή Διεύθυνση Περιθάλψεως τών Δημοσίων 'Υπαλλήλων του 'Υπουργείου Κοινωνικών 'Υπηρεσιών, δέν συμπληρώθηκαν στά έρωτηματολόγια χρηματικά ποσά γιά τά επιδόματα, άν και στό τελευταίο ταμείο, καθώς επίσης και στόν ΟΓΑ, δίνονταν κατά τό έτος 1976).

2. Στό γενικό σύνολο παροχών τό κατά κεφαλήν ασφαλισμένου χρηματικό ποσό πού αναλογεί στους 12 ασφαλιστικούς φορείς κυμαίνεται στα έξής άνωτατα και κατώτατα όρια κατά τά έτη 1973 και 1976:

Τό 1973 ήταν 209,8 δραχμές στόν ΟΓΑ μέχρι 3.840,5 στό ταμείο υπαλλήλων της Τραπεζής της 'Ελλάδος, και τό 1976 από 400,6 στόν ΟΓΑ σέ 5.731,1 στό ταμείο προσωπικού της Έμπορικης Τραπεζής της 'Ελλάδος.

'Από τήν άνάλυση τών στοιχείων του πίνακα 4 βλέπουμε ότι οι Δημόσιοι 'Υπάλληλοι, οι άπασχολούμενοι σέ οργανισμούς (ΟΤΕ, ΔΕΗ) και σέ Τράπεζες μέ κρατική έποπτεία (Τράπεζα της 'Ελλάδος, Έμπορική Τράπεζα), καθώς και τό ΚΑΔΚΥ, είναι οι εύνοούμενες τάξεις από άποψη ύγειονομικής περίθαλψεως. 'Αντίθετα, οι ασφαλισμένοι στα τρία μεγαλύτερα ασφαλιστικά ταμεία (ΟΓΑ, ΙΚΑ, ΤΕΒΕ), πού περιλαμβάνουν τό 88% περίπου του συνολικού πληθυσμού της χώρας, βρίσκονται σέ έντονα μειονεκτική θέση.

ε) Δαπάνες Διοικήσεως

Σχετικά μέ τίς διοικητικές δαπάνες πρέπει νά αναφέρουμε όρισμένες επιφυλάξεις πού όπωσδήποτε επηρεάζουν τήν άντικειμενική κρίση στόν τομέα αυτό της άνάλυσης, μέ τίς άδυναμίες πού παρουσιάζουν:

1. Σέ όρισμένους ασφαλιστικούς φορείς είναι άδύνατος ό προσδιορισμός ή ό διαχωρισμός τών διοικητικών δαπανών του κλάδου άσθενείας, άφού τό χρηματικό αυτό ποσό ίσχυει και γιά άλλους κλάδους παροχών του ίδιου ταμείου (π.χ. συντάξεις, προνοίας, έπικουρικής ασφάλισης κτλ.).

2. Σέ πολλά ασφαλιστικά ταμεία (π.χ. Τράπεζες, οργανισμούς, Δημόσιο) τά διοικητικά έξοδα εμφανίζονται μειωμένα, γιατί στόν κλάδο άσθενείας έργά-

ζονται υπάλληλοι τών οργανισμών αυτών, οι όποιοι έξουν άποσπασθεί στήν ύπηρεσία ασφάλισης του προσωπικού και τών όποιων τά έξοδα βαρύνουν τόν έργοδότη.

'Από τόν πίνακα 5 συμπεραίνουμε τά έξής:

1. 'Η κατά κεφαλήν ασφαλισμένου επιβάρυνση γιά τίς δαπάνες διοικήσεως κυμαίνεται στους 12 ασφαλιστικούς φορείς κατά τό έτος 1973 από 21,9 δραχμές στόν ΟΓΑ μέχρι 613,7 στή ΔΕΗ, και τό 1976 από 36,6 στόν ΟΓΑ μέχρι 531,5 στό ΤΑΚΕ.

2. 'Από τούς 11 ασφαλιστικούς φορείς ('Η Διεύθυνση 'Υγειονομικής Περιθάλψεως 'Ασφαλισμένων Δημοσίου δέν λαμβάνεται ύπ' όψη, επειδή στα έρωτηματολόγια μας δέν συμπληρώθηκε ποσό γιά τίς δαπάνες διοικήσεως) εμφανίζεται κατά τήν τριετία 1973-1976 στους 5 (ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΚΑΔΚΥ 'Αθηνών, 'Αλληλοβοθηρητικό Ταμείο Περιθάλψεως Συλλόγου 'Υπαλλήλων Τραπεζής 'Ελλάδος, και Ταμείο 'Υγείας Δικηγόρων 'Επαρχιών) μείωση στις δαπάνες διοικήσεως. 'Αντίθετα, στους άλλους 6 (ΟΓΑ, ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΑΚΕ, ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης, Ταμείο 'Ασφάλισης Προσωπικού Έμπορικης Τραπεζής της 'Ελλάδος) έχουμε κατά τήν ίδια χρονική περίοδο αύξηση τών δαπανών διοικήσεως.

3. Συγκρίνοντας τά ποσοστά του πίνακα 4 μέ τά αντίστοιχα του πίνακα 5 στους 12 ασφαλιστικούς φορείς, παρατηρούμε:

Ειδικότερα στό ΤΕΒΕ, τό 1973 τό κατά κεφαλήν κόστος ασφαλισμένου στις δαπάνες διοικήσεως ήταν 172,3 δραχμές και στό σύνολο τών παροχών (άνοικτη, κλειστή και φαρμακευτική περίθαλψη και επιδόματα) 393,7 δραχμές. Τό 1976 έχουμε μία άνοδο στα αντίστοιχα ποσοστά του ίδιου ταμείου: 'Από 335,7 δραχμές στις δαπάνες διοικήσεως μέχρι 859,9 δραχμές στό γενικό σύνολο τών παροχών. Είμαι όμως λογικό και δίκαιο, ό ασφαλισμένος του ΤΕΒΕ νά επιβαρύνεται μέ τό ίδιο ή έστω μέ τό μισό στις δαπάνες διοικήσεως του ταμείου από τίς παροχές άσθενείας και τά επιδόματα;

4. 'Αν λάβουμε ύπ' όψη μας τούς 362 φορείς πού λειτουργούσαν τό 1976, θά βεβαιωθούμε γιά τό σημαντικό χρηματικό ποσό πού σπαταλάται γιά τίς δαπάνες διοικήσεως (δαπάνες προσωπικού, διοικητικών συμβουλίων, κτλ.). 'Αν προστεθούν δέ τά διοικητικά έξοδα τών ταμείων μαζί μέ τίς άλλες δαπάνες λειτουργίας τους (π.χ. ένόικια, τηλέφωνο, ηλεκτρικό ρεύμα, ύλικο γραφείων και επίπλων, κτλ.), τότε τό σύνολο τών έξόδων τών ταμείων άνεβαίνει σέ ύψηλά επίπεδα.

στ) Περιουσιακά στοιχεία

Συγκρίνοντας τά στοιχεία της τριετίας 1973-1976 του πίνακα 6, καταλήγουμε στα ακόλουθα:

1. Στα συνολικά ποσά όλων τών στηλών παρατηρείται μία αύξηση εκτός από τίς άπαιτήσεις από τρι-

τους που παρουσιάζουν μείωση 133,8%. Συγκεκριμένα, η αύξηση είναι: στις καταθέσεις τών τραπεζών 68,1%, στα χρηματοόγραφα 255%, στα άκίνητα 67,2%, στις εγκαταστάσεις 173,4%, στα διάφορα άλλα έσοδα 104,9% και στο σύνολο της καθαρής περιουσίας 66%.

2. Σε όλα τα ταμεία (εξαιρείται το ταμείο τών Δημοσιών 'Υπαλλήλων, που δεν συμπλήρωσε στα έρωτηματολόγια τη σχετική ερώτηση) παρατηρείται μία αύξηση τών περιουσιακών στοιχείων, εκτός από το ΤΕΒΕ που το σύνολο της καθαρής του περιουσίας μειώνεται στην τριετία κατά 41,6%, ενώ οι καταθέσεις του ταμείου κατά 233,1%.

3. Μεγάλη εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι μεγάλη χρηματικά ποσά έχουν κατατεθεί στις τράπεζες από τους 12 ασφαλιστικούς φορείς. Οι καταθέσεις αυτές είναι πολύ σημαντικές και το 1976 το συνολικό τους ποσό ήταν 13.112.150.573 δραχμές στους 11 από τους 12 ασφαλιστικούς φορείς. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθούν 3.134.069.000 δραχμές της ΔΕΗ, posόν που δεν έχει κατατεθεί στην τράπεζα αλλά στην ίδια την επιχείρηση με τόκο 6,5% στο ταμείο. Για ποίο σκοπό όμως γίνονται οι καταθέσεις αυτές; Μέ τον αναγκαστικό νόμο 1611 της 31/12/1950, το Κράτος δεσμεύει τις καταθέσεις τών Δημοσιών 'Οργανισμών και τών πάσης φύσεως ασφαλιστικών ταμείων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου στην Τράπεζα της 'Ελλάδος. 'Ο τόκος ρυθμίζεται από τη Νομισματική 'Επιτροπή, αλλά σήμερα δεν ξεπερνά το 6-6,5%. Τά καταθεθειμένα κεφάλαια στην Τράπεζα της 'Ελλάδος επενδύονται με πολύ υψηλότερο τόκο (άνω του 10%) για τη χρηματοδότηση της γεωργίας, του έμπορίου και της βιομηχανίας. 'Αν λάβουμε υπ' όψη μας ότι σήμερα η ετήσια αύξηση του τιμάρθμου είναι 12-15%, θά διαπιστώσουμε τη ζημιά που παθαίνουν οι φορείς που συμπεριλαμβάνονται σ' αυτόν τον αναγκαστικό νόμο. 'Αλλά ειδικά στα ασφαλιστικά ταμεία, που έχουν άμεση ανάγκη να βελτιώσουν τη θέση τών ασφαλισμένων τους στις παροχές του κλάδου άσθευείας, είναι δίκαιο να ισχύει αυτός ο νόμος;

II. άνοικτή περίθαλψη

'Ανοικτή περίθαλψη είναι ή περίθαλψη που παρέχεται από τόν ιατρό εκτός νοσοκομείου, και που ονομάζεται εξωνοσοκομειακή ή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

α) Σύστημα άνοικτης περιθάλψεως

Για τα 12 ασφαλιστικά ταμεία υπάρχουν τά ακόλουθα συστήματα άνοικτης περιθάλψεως:

1. Τό σύστημα του μισθωτού ή συμβεβλημένου ιατρού: Αυτό ισχύει για τά ακόλουθα ταμεία: ΟΓΑ, ΙΚΑ και Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού 'Εμπορικής Τραπεζής της 'Ελλάδος.

2. Τό σύστημα του οικογενειακού ιατρού. Τό σύστημα αυτό βασικά ισχύει στο ΤΕΒΕ. 'Ο οικογενειακός ιατρός (παθολόγος-παιδίατρος) άμβείβει κατά κεφαλήν δικαιούχου. Οι άσφαλισμένοι και συνταξιούχοι εκλέγουν τόν θεράποντα ιατρό τους από τόν καταρτιζόμενο κάθε χρόνο πίνακα τών συμβεβλημένων με τό ΤΕΒΕ ιατρών.

Στό ΙΚΑ έπίσης, εκτός από τό σύστημα του μισθωτού ιατρού, εφαρμόζεται σέ όρισμένες περιοχές (παρρητήματα) τό σύστημα του οικογενειακού ιατρού (παθολόγου) μισθωτού, μέ προοπτική μελλοντικής επεκτάσεως.

3. Τό σύστημα της ελεύθερης εκλογής ιατρού. Αυτό ισχύει στη ΔΕΗ, στό Ταμείο Περιθάλψεως Συλλόγου 'Υπαλλήλων της Τραπεζής 'Ελλάδος, στους άσφαλισμένους του Δημοσίου και του TAKE (στά δύο τελευταία ταμεία ή εκλογή γίνεται μόνο για τούς συμβεβλημένους με τό Δημόσιο Ιατρούς, εργαστήρια, φαρμακεία, νοσοκομεία, κλινικές κτλ.).

4. Τό μικτό σύστημα. Τό σύστημα αυτό είναι τό άθροισμα τών δύο άλλων συστημάτων 1 και 3, δηλαδή τό σύστημα του μισθωτού ή συμβεβλημένου ιατρού μαζί με τό αντίστοιχο της ελεύθερης εκλογής ιατρού.

Τό μικτό σύστημα εφαρμόζεται στον ΟΤΕ, στα ΚΑΔΚΥ 'Αθηνών-Φλωρίνης και στό Ταμείο 'Υγείας Δικηγόρων 'Επαρχιών.

β) Ποσοστά συμμετοχής τών ταμείων στις παρεχόμενες ιατρικές υπηρεσίες

Στίς ιατρικές υπηρεσίες μεταξύ τών ασφαλισμένων τών 12 ταμείων παρατηρούμε τις εξής διαφορές, σχετικά μέ τό ποσοστό συμμετοχής στις δαπάνες:

1. Τά ταμεία που καταβάλλουν κατά 100% τό ποσοστό της δαπάνης, για όλες τις κατηγορίες τών ασφαλισμένων και για όλα τά είδη τών παρεχομένων ιατρικών υπηρεσιών, είναι:

Τό 'Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Περιθάλψεως 'Υπαλλήλων Τραπεζής 'Ελλάδος και ό ΟΓΑ.

'Εδώ συμπεριλαμβάνονται ή Διεύθυνση 'Υγειονομικής Περιθάλψεως 'Ασφαλισμένων Δημοσίου και τό TAKE, αλλά μόνο για τούς άμέσως άσφαλισμένους.

2. Στην ιατρική έπίσκεψη, από τά 12 ταμεία τά 11 συμμετέχουν μέ ποσοστό 100%, ενώ τό Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού της 'Εμπορικής Τραπεζής της 'Ελλάδος συμμετέχει μέ ποσοστό 95% και για όλες τις κατηγορίες τών ασφαλισμένων.

3. Στίς αναλύσεις, καθώς και στίς άκτινολογικές και εργαστηριακές εξετάσεις, εκτός από τά ταμεία της §1, συμμετέχουν μέ ποσοστό 100% και τά ακόλουθα: ΙΚΑ, ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΚΑΔΚΥ 'Αθηνών και Φλωρίνης. Στην ίδια κατηγορία τών ιατρικών υπηρεσιών τά άλλα ταμεία συμμετέχουν στίς δαπάνες μέ τά αντίστοιχα ποσοστά:

Ταμείο Ασφαλίσεως Προσωπικού Έμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος 95%, Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Έπαρχιων 80%, ΤΕΒΕ 75%, Διεύθυνση Υγειονομικής Περιθάλψεως Ασφαλισμένων Δημοσίου και TAKE 70% στους έμμεσους ασφαλισμένους και 75% στους συνταξιούχους.

4. Στις άλλες παροχές (πρόσθετη και λοιπή άνοικτη περίθαλψη) τα ταμεία συμμετέχουν στις δαπάνες με τα αναγραφόμενα ποσοστά:

Ταμείο Ασφαλίσεως Προσωπικού Έμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος 90%, ΔΕΗ (μόνο στις πρόσθετες παροχές) 90% στους άμεσους, 85% για σύζυγο και τέκνα και 80% για γονείς και άδελφούς, ΟΤΕ 80%, ΙΚΑ 75-80%, ΤΕΒΕ 75%, ΚΑΔΚΥ Άθηνων και Φλωρίνης 75% στους έμμεσους και 60% στους άμεσους, Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Έπαρχιων 70% και Διεύθυνση Υγειονομικής Περιθάλψεως Ασφαλισμένων Δημοσίου και TAKE 60% για τους έμμεσους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους.

γ) Έξωνοσοκομειακή φαρμακευτική περίθαλψη

Στήν εξωνοσοκομειακή φαρμακευτική περίθαλψη έχουμε να σημειώσουμε τις ακόλουθες διαφορές σχετικά με τα ποσοστά συμμετοχής στη δαπάνη, στους 12 ασφαλιστικούς φορείς:

Στό Άλληλοβοθητικό Ταμείο Περιθάλψεως των Υπαλλήλων της Τραπεζής Ελλάδος και στο ΚΑΔΚΥ Άθηνων-Φλωρίνης η δαπάνη της εξωνοσοκομειακής περιθάλψεως βαρύνει τα ταμεία με ποσοστό συμμετοχής 100% και για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων.

Ό ΟΓΑ παρέχει εξωνοσοκομειακή φαρμακευτική περίθαλψη περιορισμένης έκτασεως με τα άγροτικά ιατρεία, τους ύγειονομικούς σταθμούς και τα εξωτερικά ιατρεία των κρατικών νοσοκομείων, με ποσοστό συμμετοχής 100%.

Η Διεύθυνση Υγειονομικής Περιθάλψεως Ασφαλισμένων του Δημοσίου καθώς και το TAKE συμμετέχουν στις δαπάνες της εξωνοσοκομειακής περιθάλψεως 100% για τους άμεσους, 70% για τους έμμεσους ασφαλισμένους και 75% για τους συνταξιούχους.

Στή ΔΕΗ η συμμετοχή του ταμείου είναι για τους άμεσους 100%, για τους έμμεσους ασφαλισμένους (σύζυγο και τέκνα) 90%, και για γονείς και άδελφούς 80%.

Ό ΟΤΕ και το Ταμείο Ασφαλίσεως Προσωπικού Έμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος καταβάλλουν το 90% των δαπανών της εξωνοσοκομειακής φαρμακευτικής περιθάλψεως, το δέ ΙΚΑ το 80% για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων.

Τό ΤΕΒΕ και το Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Έπαρχιων δέν παρέχουν εξωνοσοκομειακή φαρμακευτική περίθαλψη στους ασφαλισμένους τους.

III. κλειστή περίθαλψη

Η κλειστή περίθαλψη είναι ή νοσηλεία πού παρέχεται στά θεραπευτήρια και πού ονομάζεται νοσοκομειακή περίθαλψη.

α) Φορείς της κλειστής περιθάλψεως

Τό σύστημα παροχής της νοσοκομειακής περιθάλψεως λειτουργεί στη χώρα μας με τους ακόλουθους φορείς:³

1. Τά Κρατικά Νοσοκομεία πού λειτουργούν σάν ΝΠΔΔ.

2. Τά Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία πού διοικούνται από τό Πανεπιστήμιο.

3. Τά Δημοτικά Νοσοκομεία πού διοικούνται από τά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

4. Τά Νοσηλευτικά Ίδρύματα Άγαθοεργού Πρωτοβουλίας πού είναι ΝΠΔΔ και πού επιχορηγούνται από τό Κράτος και έχουν ανεξάρτητη διοίκηση. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται ό Έρυθρός Σταυρός, ό Εδωγγελισμός, ή Παμμακάριστος κτλ.

5. Τά Νοσοκομεία του ΙΚΑ, τά όποια εξυπηρετούν μόνο τις ανάγκες των ασφαλισμένων του Ίδρυματος.

6. Οι Ίδιωτικές Κλινικές, πού διευθύνονται από ιδιώτες ιατρούς και πού λειτουργούν σάν επιχειρήσεις.

β) Ποσοστά συμμετοχής των Ταμείων και των ασφαλισμένων στά νοσήλια

Στήν κλειστή περίθαλψη (συμπεριλαμβάνεται και ή έσωνοσοκομειακή φαρμακευτική περίθαλψη) έχουμε τις ακόλουθες διαφορές στους 12 ασφαλιστικούς φορείς:

1. Τά τρία μεγαλύτερα ασφαλιστικά Ταμεία ΟΓΑ, ΙΚΑ, ΤΕΒΕ προβλέπουν βασικά τρίτη θέση στα θεραπευτήρια, για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων τους και με ποσοστό συμμετοχής των ταμείων 100%. "Αν ό νοσηλεύόμενος εκλέξει άλλη θέση της άρεσκιας του, πληρώνει ή χρηματική διαφορά (ειδικά ό ΟΓΑ καταβάλλει νοσήλια μόνο Γ' θέσεως).

Έκτός από ή Γ' θέση, τό ΤΕΒΕ συμμετέχει στη Ββ θέση με ποσοστό στά νοσήλια 75% και στη Βα με ποσοστό 55% και για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων του.

Στό ΙΚΑ με όρισμένες προϋποθέσεις ό ασφαλισμένος, πού κατά τά δύο προηγούμενα ήμερολογιακά έτη πρέπει να έχει πραγματοποιήσει τριακόσιες τουλάχιστον ήμέρες εργασίας στις τρεις ανώτερες από τις 15 ασφαλιστικές κλάσεις, έχει τό δικαίωμα να νοσηλευθεί στη Ββ θέση, επί ένα εξάμηνο και με

3. Βλέπε, "Ανοικτή και Κλειστή Περιθάλψη", Υπουργείο Συντονισμού, 1968, Τόμος II, σελ. 1.

συμμετοχή του 15% μόνο για τόν πρώτο μήνα της νοσηλείας του. Αυτό ισχύει για τους άμεσως και έμμεσως ασφαλισμένους και όχι για τους συνταξιούχους.

2. Στά ταμεία ασφαλίσεως των δημοσίων υπαλλήλων και των κληρικών (ΤΑΚΕ) ισχύουν τὰ ακόλουθα:

Για τους άμεσως ασφαλισμένους δημοσίου υπαλλήλους και κληρικούς τὰ ταμεία συμμετέχουν κατά 100% στά νοσήλια, άνεξάρτητα από τή θέση. Ή θέση μέσα στό θεραπευτήριο ρυθμίζεται ανάλογα μέ τό βαθμό έπαρχίας του νοσηλευόμενου στην ύπηρεσία του. Για τους έμμεσως ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους ή συμμετοχή τους στίς δαπάνες τών νοσηλίων είναι ανάλογη μέ τό θεραπευτήριο. Συγκεκριμένα, στά κρατικά νοσοκομεία 10%, στά νοσηλευτικά ιδρύματα αγαθοεργού πρωτοβουλίας 20%, καί στίς ιδιωτικές κλινικές 30%.

3. Στόν ΟΤΕ, τή ΔΕΗ καί τὰ ΚΑΔΚΥ 'Αθηνών καί Φλωρίνης για όλες τίς θέσεις στά νοσοκομεία καί τίς κλινικές, εκτός από τή λούξ (στόν ΟΤΕ συμπεριλαμβάνεται καί ή λούξ), ή συμμετοχή όλων τών ταμείων στά νοσήλια είναι 100% καί για όλες τίς κατηγορίες τών ασφαλισμένων. Ο βαθμός του υπαλλήλου στην ύπηρεσία του προσδιορίζει τήν εισαγωγή του σάν νοσηλευόμενου στην ανάλογη θέση του θεραπευτηρίου.

4. Στην Τράπεζα 'Ελλάδος, τὰ ποσοστά συμμετοχής του ταμείου στά νοσήλια είναι 100% για όλους τους ασφαλισμένους άνεξάρτητα από θέση εκτός από τή λούξ. Κριτήριο για τίς θέσεις εισαγωγής στό θεραπευτήριο, που αρχίζουν από τή Βα καί Α θέση, είναι ο βαθμός έπαρχίας.

Τὰ ίδια ισχύουν καί για τό ασφαλιστικό ταμείο του προσωπικού τής 'Εμπορικής Τραπεζής, μέ μόνη τή διαφορά ότι οι θέσεις εισαγωγής στά θεραπευτήρια αρχίζουν από τή Ββ μέχρι τήν Α θέση.

5. Στό Ταμείο 'Υγείας Δικηγόρων 'Επαρχιών, τὰ ποσοστά συμμετοχής του ταμείου στά νοσήλια, για όλες τίς κατηγορίες τών ασφαλισμένων, είναι: 3η θέση 100%, Ββ καί Βα 80%. Κριτήριο για τή θέση εισαγωγής στά θεραπευτήρια: δικηγόροι, σύζυγοι καί τέκνα Βα θέση, γονείς δικηγόρου καί άδελφοί Ββ θέση.

γ) Γενικά προβλήματα άνοικτης περιθάλψεως

Στήν παράγραφο αυτή τής μελέτης μας, θεωρούμε σκόπιμο νά επαναλάβουμε όρισμένα γνωστά σέ όλους μας προβλήματα τής κλειστής περιθάλψεως, χωρίς νά χρησιμοποιήσουμε στοιχεία του έρωτηματολογίου μας, αλλά τής μελέτης του πενταετούς προγράμματος του ΚΕΠΕ, τής Στατιστικής 'Υπηρεσίας τής 'Ελλάδος καί άλλων πηγών.

1. Ή χωροταξική κατανομή στην Περιφέρεια Πρωτεύουσας, στή Θεσσαλονίκη καί στην υπό-

λοιπή χώρα, τών θεραπευτηρίων (724), τών κρεβατιών (58.574) καί τών ιατρών (19.340) κατά τό έτος 1976 έχει ως εξής:⁴

Περιφέρεια Πρωτεύουσας: θεραπευτήρια 171 (23,6%), κρεβάτια 28.733 (49,1%) καί ιατροί 11.072 (57,2%).

Θεσσαλονίκη: θεραπευτήρια 56 (7,7%), κρεβάτια 7.271 (12,4%), ιατροί 3.052 (15,8%).

Ύπολοιπη χώρα: θεραπευτήρια 497 (68,7%) κρεβάτια 22.570 (38,5%), ιατροί 5.216 (27,0%).

Από τήν ανάλυση τών στοιχείων αυτών παρατηρούμε ότι στην Περιφέρεια Πρωτεύουσας καί τή Θεσσαλονίκη, όπου συγκεντρώνεται τό 35% περίπου του πληθυσμού τής χώρας, υπάρχουν:

Θεραπευτήρια 227 (31,3%), κρεβάτια 36.004 (61,5%) καί ιατροί 14.124 (73%).

Στήν υπόλοιπη χώρα, ενώ υπερέχουν μέ σημαντική διαφορά τὰ θεραπευτήρια (68,7%) σέ σύγκριση μέ τὰ δύο μεγαλύτερα άστικά κέντρα τής χώρας, μειώνεται ο άριθμός τών κρεβατιών καί τών ιατρών. Αυτό σημαίνει ότι στην έπαρχία υπάρχουν πολλές ιδιωτικές κλινικές μικρού μεγέθους.

«Από τίς 498 ιδιωτικές κλινικές, οι 363 (ή 73%) έχουν λιγότερα από 50 κρεβάτια, ενώ οι 263 (53%) έχουν λιγότερα από 30. Από τίς 135 που έχουν περισσότερα από 50 κρεβάτια, οι 90 βρίσκονται στην Πρωτεύουσα.»⁵

Τὰ περισσότερα θεραπευτήρια τής Περιφέρειας Πρωτεύουσας καί σέ μικρότερο βαθμό τής Θεσσαλονίκης είναι μεγάλου μεγέθους μέ πολλά κρεβάτια, μέ σύγχρονα έπιστημονικά όργανα καί μέ ειδικευμένους ιατρούς. Αντίθετα, στην έπαρχία ή επάνδρωση τών θεραπευτηρίων είναι άνεπαρκής καί γι' αυτό οι άσθενείς τής υπαίθρου αναγκάζονται νά μεταβαίνουν για τή θεραπεία τους στά μεγάλα άστικά κέντρα, μέ αποτέλεσμα νά έπιβαρύνονται μέ πρόσθετα έξοδα (μεταβάσεις, παραμονής σέ ξενοδοχεία μέχρι νά εισαχθούν στά θεραπευτήρια) καί νά ταλαιπωρούνται. Παράλληλα, στά νοσοκομεία καί τίς κλινικές τών 'Αθηνών καί τής Θεσσαλονίκης υπάρχει έλλειψη κρεβατιών, καί πολλοί νοσηλεύονται σέ βοηθητικά κρεβάτια που τὰ τοποθετούν στους διαδρόμους τών νοσοκομείων.

Από τὰ ίδια στοιχεία τής ΕΣΥΕ διαπιστώνουμε ότι στην 'Ελλάδα τό 1976 σέ 12.661,6 κατοίκους αντιστοιχούσε ένα θεραπευτήριο, σέ 156,5 κατοίκους ένα κρεβάτι θεραπευτηρίου καί σέ 474,8 κατοίκους ένας ιατρός.

2. Ένα σοβαρό πρόβλημα τής νοσοκομειακής περιθάλψεως είναι οι ιδιωτικές κλινικές. Πολλές δέν εξασφαλίζουν τίς άπαραίτητες προϋποθέσεις λειτουργίας. Στεγάζονται σέ ακατάλληλα κτίρια καί

4. Στατιστική 'Επετηρίδα τής 'Ελλάδος, σ.105-112, 'Αθήνα 1977.

5. ΚΕΠΕ, Πρόγραμμα ανάπτυξεως 1976-80. 'Υγεία. 'Αθήνα, 1976, σ.138-139.

δέν διαθέτουν ἐπιστημονικά μέσα καί εἰδικευμένο ἐπιστημονικό καί βοηθητικό προσωπικό.

Ἐδῶ ἀξίζει νά σημειώσουμε τή γνώμη τοῦ κ. Δημ. Γηράση γιά τίς ἰδιωτικές κλινικές, χωρίς αὐτό νά σημειαίνοι ὅτι ἐμεῖς τήν ἀποδεχόμαστε ἀνεπιφύλακτα:

«Αἱ ἰδιωτικά κλινικά ἀποτελοῦσαι εἰς τό σύνολόν των κερδοσκοπικάς ἐπιχειρήσεις, ὡς πᾶσα κερδοσκοπική ἐπιχείρησις, ἐνδιαφέρονται κατά κύριον λόγον διά τό πραγματοποιούμενον ἐκάστοτε κέρδος καί ὄχι διά τό θεραπευτικόν ἀποτέλεσμα τῆς νοσηλείας...

Ἐπιχειρήσεις οὐσαι αἱ κλινικά, πᾶσαν παροχήν πρὸς τὸν ἡσφαλισμένον τήν ἐξετάζουν ὑπὸ τό πρῖμα τοῦ κέρδους ἢ τῆς ζημίας. Οὕτω:

α) Σπανίως τηροῦν τό διαιτολόγιον, δεδομένου ὅτι ὁ πρὸς τοῦτο ἔλεγχος εἶναι ὑποτυπώδης.

β) Χορηγοῦν φάρμακα εὐτελέως ἀξίας, μὴ ἔχοντα θεραπευτικόν ἀποτέλεσμα ἢ ἀντιθέτως, διά νά μὴ ἐπιβαρυνθοῦν διά τῆς ἀξίας, ἔστω αἱ τῶν εὐτελῶν, καί ὑπὸ τήν εὐσχημον δικαιολογίαν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς ἐπέβαλλε τήν ἐπείγουσαν χρησιμοποίησιν εὐρέως φάσματος βιοθεραπευτικῶν φαρμάκων...

γ) Παρατείνουν τήν νοσηλείαν τῶν ἡσφαλισμένων, διότι περὶ τό τέλος ἐκτός τῆς στέγης καί τῆς τροφῆς εἰς οὐδεμίαν ἄλλην παροχήν προβαίνουν καί οὕτω, ταῖς ἀπομένει ἱκανόν κέρδος ἐκ τῶν εἰσπραττομένων νοσηλίων.»⁶

Τά παραπάνω ἔχουν σημασία ἐπειδή ὁ ἀριθμός τῶν κρεβατιῶν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν τῆς χώρας εἶναι ἀρκετὰ μεγάλος. Συγκεκριμένα:

«Ἀπό τό 1962 μέχρι τό 1974 ὁ ἀριθμός τῶν εἰσαγομένων ἀσθενῶν αὐξήθηκε κατά 48%, ἐνῶ ὁ συνολικός ἀριθμός τῶν κρεβατιῶν αὐξήθηκε μόνο κατά 20%. Ἡ αὐξημένη ζήτηση καλύφθηκε σέ μεγάλο μέρος ἀπό τήν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλία. Ἀπό τά στοιχεῖα τῆς ΕΣΥΕ φαίνεται ὅτι τό 1964 ὁ δημόσιος τομέας εἶχε τό 66% τῶν κρεβατιῶν τῆς χώρας καί ὁ ἰδιωτικός τό 27%. Σήμερα ὁ ἰδιωτικός τομέας ἔχει τό 41% τῶν κρεβατιῶν τῆς χώρας.»⁷

3. Ἡ διοίκησις τῶν νοσοκομείων μὲ τό ὑπάρχον σήμερα καθεστῶς δέν ἀνταποκρίνεται στό ἔργο τῆς. Τά νοσοκομεία λειτουργοῦν μέ διοικητικούς ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν εἰδικά ἐκπαιδευθεῖ ἢ μετεκπαιδευθεῖ στόν τομέα τους. Ἀλλά καί τά Διοικητικά Συμβούλια τῶν νοσοκομείων, ἂν καί ἀποτελοῦνται ἀπό πρόσωπα μέ κύρος καί κοινωνική προβολή, εἶναι ἀναρμόδια νά δώσουν τήν ὀρθή λύση στά προβλήματα, γιατί στεροῦνται πείρας.

4. Ἐκτός ἀπό τοὺς ἱατροὺς, τὰ νοσοκομεία εἶναι ἐπανδρωμένα καί μέ ἀδελφές νοσοκόμους καί βοηθητικό προσωπικό. Στὴ χώρα μας ὑπάρχουν νοσο-

κόμες τριῶν κατηγοριῶν. Διπλωματούχες νοσοκόμες μὲ σπουδὲς τριῶν ἐτῶν φοιτήσεως, ἐνὸς ἔτους φοιτήσεως καί πρακτικές ἀδελφές. Στὶς τελευταῖες συμπεριλαμβάνεται καί ἀριθμὸς ἀρρένων μὲ ἐμπειρική νόσην κατάρτιση. Ἄν καί τό ἔργο τῶν νοσοκόμων εἶναι λειτουργημὰ ὑψηλῆς σημασίας, στήν Ἑλλάδα παρατηρεῖται ἔλλειψη, ἐπειδὴ οἱ συνθήκες ἐργασίας καί οἱ ἀμοιβές τους δέν εἶναι ἱκανοποιητικές.

«Δέν ὑπάρχουν ἀκριβῆ στοιχεῖα γιά τό σύνολο τῶν νοσοκόμων στήν Ἑλλάδα... Ὑπολογίζεται ὅτι τό νοσηλευτικό προσωπικό τῆς χώρας πλησιάζει ἢ ξεπερνᾷ τὰ 20.000 ἄτομα. Ἀπό τό προσωπικό αὐτό ὅμως μόνο τό 33% εἶναι διπλωματούχες νοσοκόμες, ἐπισκέπτρις ἢ μαῖες τριτοῦς φοιτήσεως, ἐνῶ τό 12% εἶναι διπλωματούχες βοηθοὶ νοσοκόμες μονοετοῦς φοιτήσεως καί 11.000 (τό 55%) εἶναι πρακτικές ἀδελφές. Δηλαδή, στήν Ἑλλάδα σήμερα ἀντιστοιχοῦν 450 κάτοικοι περίπου ἀνὰ ἀδελφὴ (συμπεριλαμβανομένων καί τῶν μαϊνῶν καί πρακτικῶν ἀδελφῶν) καί 2.250 κάτοικοι ἀνὰ διπλωματοῦχο ἀδελφὴ. Σύμφωνα μέ στοιχεῖα τῆς Παγκόσμιας Ὀργανώσεως Ὑγείας, στίς περισσότερες ἐυρωπαϊκῆς χώρας ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων ἀνὰ μία διπλωματοῦχο νοσοκόμα κυμαίνεται μεταξύ 200 καί 400.»⁸

IV. συμπεράσματα

Μετά τὴν παρουσίαση τῆς σημερινῆς καταστάσεως στόν ὑγειονομικό τομέα, ποῦ ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τοὺς πιὸ στοιχειώδεις θεσμοὺς τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας, χρῆσιμο εἶναι νά καταλήξουμε σέ ὁρισμένα συμπεράσματα. Καί συγκεκριμένα:

1. Στὴν Ἑλλάδα, τό σύστημα τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων προβλεπεί πληθώρα ταμείων, τὰ ὁποῖα ἰδρύθηκαν χωρίς προγραμματισμὸ καί μελέτη, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ τήν ὁργανωμένη πίεση τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ὁμάδων καί ἐπαγγελματικῶν τάξεων τοῦ πληθυσμοῦ. Τὰ ταμεία αὐτὰ σάν ἀσφαλιστικοὶ φορεῖς παρουσιάζουν μιά ἀνομοιομορφία στὴ λειτουργία τους, μέ τήν πολὺπλοκὴ νομοθεσία, τὴν ποικιλία τῶν διατάξεων ποῦ τὰ διέπει, καί τὴν ἔλλειψη ἐνὸς ἐνιαίου συντονιστικοῦ ὁργάνου. Κλάδοι ἀρμοδιότη-
τας καί ἀπασχολήσεως τῶν ταμείων αὐτῶν μπορεῖ νά εἶναι ἡ ἀσθένεια, ἡ συνταξίη, ἡ πρόνοια, ἡ ἐπικουρική ἀσφάλισις καί ἡ ἀλλοτριοβόησις.

2. Μὲ τό μεγάλο ἀριθμὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων παρατηρεῖται διπλὴ καί τριπλὴ ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων στοὺς κλάδους ἀσθενείας, συντάξεως κτλ. Μπορεῖ νὰ ὑπάρχοντι μεμονωμένα ἄτομα ἢ καί ὁλόκληρες κατηγορίες ἐργαζομένων σέ δύο ἢ καί περισσότερα ἀσφαλιστικά ταμεία.

3. Στόν ὑγειονομικό τομέα, γιά πολλὰς ἐπαγγελματικές τάξεις μισθωτῶν, π.χ. στρατιωτικούς, μου-

6. Δημ. Γηράση, «Ἡ Νοσοκομειακὴ Περίθαλψη τοῦ ΙΚΑ», *Δελτίον τοῦ ΙΚΑ*, ἔτους 1964, τόμος ΙΔ, σ.734, Ἀθήνα, 1965.

7. ΚΕΠΕ, Πρόγραμμα ἀναπτύξεως 1976-80. Ὑγεία. Ἀθήνα, 1976, σ. 150.

8. ΚΕΠΕ, Πρόγραμμα ἀναπτύξεως 1976-80. Ὑγεία. Ἀθήνα, 1976, σ. 80.

σικούς, ήθοποιους, τραπεζικούς υπαλλήλους κτλ., δέν υπάρχει ένας υπεύθυνος ασφαλιστικός φορέας γιά κάθε κατηγορία, αλλά περισσότεροι (σύγκρινε πίνακα 7).

4. Οι εσφορές τών ασφαλισμένων και τών εργο-δοτών γιά τίς δαπάνες τής ασθένειας είναι πολύ δια-φορετικές στους ασφαλιστικούς φορείς, γιαντί τό ασφάλιστρο είναι μεγαλύτερο στους εργοδότες απ' ό,τι στους ασφαλισμένους και καθορίζεται από τό ύψος τών αποδοχών τών τελευταίων.

5. Τό 1973 και τό 1976 τά μεγαλύτερα χρηματικά ποσά διατέθηκαν στην κλειστή περίθαλψη. 'Ακο-λουθεί ή φαρμακευτική, μέ μικρή διαφορά από την πρώτη, μετά ή ανοικτή και τελευταία τά επιδόματα. 'Αλλά από τά 12 ασφαλιστικά ταμεία, τά έννέα χο-ρηγούν τό μεγαλύτερο χρηματικό ποσό στή φαρμα-κευτική περίθαλψη και κατά τίς δύο χρονικές περι-όδους. Αυτό σημαίνει ότι ή κατανάλωση φαρμάκων στή χώρα μας είναι μεγάλη και, έπομένως, είναι άναγκαίος ό περιορισμός τής μέ τόν αὐστηρότερο κρατικό έλεγχο στην παραγωγή και έμπορία τών φαρμάκων.

6. 'Η άνισότητα τής παρεχόμενης περιθάλψεως έκ μέρους τών ασφαλιστικών φορέων στίς διάφορες κατηγορίες τών εργαζομένων είναι αρκετά μεγάλη. Αυτό φαίνεται καθαρά από τό κατά κεφαλήν κόστος τών ασφαλισμένων στην ανοικτή, κλειστή και φαρ-μακευτική περίθαλψη και τά επιδόματα τών 12 ασφαλιστικών ταμείων (σύγκρινε πίνακα 4). 'Η ποι-ότητα τής παρεχόμενης προστασίας εξαρτάται όπωσδήποτε από την οικονομική και κοινωνική θέση τών διαφόρων επαγγελματικών τάξεων του πληθυσμού και, φυσικά, από τίς οικονομικές δυνα-τότητες κάθε φορέα. Οι μεγαλύτεροι ασφαλιστικοί οργανισμοί ΟΓΑ, ΙΚΑ και ΤΕΒΕ (88% του συνολι-κού ποσοστού όλων τών ασφαλισμένων τής χώρας) θεωρούνται πτωχοί, γιαντί περιλαμβάνουν ασφαλι-σμένους πού άνήκουν σέ κοινωνικές ομάδες μέ χα-μηλό εισόδημα, και γι' αυτό οι παροχές ασθένειας πού χορηγοῦν είναι χαμηλότερες επιπέδου από τίς παροχές τών άλλων έννέα ασφαλιστικών ταμείων. 'Αντίθετα, πλούσια ταμεία χαρακτηρίζονται έκείνα πού λειτουργούν μέ τόν έλεγχο και την έπιποτεια του κράτους (Τράπεζα 'Ελλάδος, 'Εμπορική Τράπεζα, ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΚΑΔΚΥ 'Αθηνών και Φλωρίνης και Δι-εύθυνση ασφάλισεως δημοσίων υπαλλήλων).

7. Στην ανοικτή περίθαλψη δέν ακολουθείται ένα ένιατο σύστημα από τους ασφαλιστικούς φορείς, αλλά διάφορα. Μεταξύ τών συστημάτων πού ισχύ-ουν είναι: τού μισθοτού ή συμβεβλημένου ιατροῦ, τής ελεύθερης έκλογής ιατροῦ, του οικογενειακού ιατροῦ και τό μικτό σύστημα.

8. Στίς παροχές τής ανοικτής και κλειστής περι-θάλψεως επικρατεί στους ασφαλιστικούς φορείς άνωμαλία και άταξία. 'Αλλα ταμεία παρέχουν δω-ρεάν όλες τίς ιατρικές υπηρεσίες, όλες τίς θέσεις τής

νοσοκομειακής περιθάλψεως (από την τρίτη μέχρι τη λούξ), γιά όλους ή μόνο γιά τούς άμέσως ασφαλι-σμένους. 'Αλλα καταβάλλουν τίς δαπάνες γιά όλες τίς κατηγορίες ή μόνο γιά τούς άμέσως ασφαλισμέ-νους και γιά όρισμένα είδη ιατρικών υπηρεσιών ή θέσεων μέσα στα νοσοκομεία. Τέλος, άλλα ταμεία υποχρεώνουν τούς ασφαλισμένους ή όρισμένες κα-τηγορίες ασφαλισμένων νά συμμετέχουν στίς δαπά-νες από 5 έως 30% και γιά καθορισμένα είδη ιατρι-κών υπηρεσιών ή γιά καθορισμένες θέσεις.

Τό ίδιο άκριβώς συμβαίνει και μέ την έξονοσοκο-μειακή φαρμακευτική περίθαλψη, σχετικά μέ τά πο-σοστά συμμετοχής τών ταμείων, μέ μόνη τή διαφορά ότι έδω υπάρχουν ταμεία, όπως τό ΤΕΒΕ και τό Τα-μείο 'Υγείας Δικηγόρων 'Επαρχιών, πού δέν χορη-γοῦν τέτοια περίθαλψη.

Κάθε ασφαλισμένος έχει τό δικαίωμα νά νοση-λευθεί στή θέση του νοσοκομείου πού προβλέπει τό ασφαλιστικό του ταμείο, μέ κριτήριο τό βαθμό πού κατέχει στην υπηρεσία. Μπορεί όμως νά εκλέξει άλλη θέση τής άρέσκειάς του, αλλά νά επιβαρυνθεί μέ τή διαφορά τών έξόδων.

9. 'Αξιόλογο είναι τό χρηματικό ποσό τών διοι-κητικών δαπανών στους ασφαλιστικούς φορείς πού σέ όρισμένους έχει άνέβει σέ πολύ ύψηλά επίπεδα. 'Εάν δέ ληφθεί υπ' όψη ό μεγάλος αριθμός τών τα-μείων μαζί μέ τά λοιπά έξοδα λειτουργίας τους, τότε ή κατάσταση παρουσιάζεται προβληματική.

10. Σέ όλα σχεδόν τά ταμεία, κατά τό κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους, υπάρχει ένα χρηματικό πλεόνασμα, πού μέ άναγκαστικό νόμο 'δεσμεύεται' από τό κράτος πού μέ χαμηλό τόκο τό καταθέτει στην Τράπεζα 'Ελλάδος, ή όποία διαθέτει τό αρκετά σημαντικό αυτό κεφάλαιο (άζεις πολλών δισεκα-τομμυρίων δραχμών) σέ παραγωγικούς σκοπούς (στό έμπόριο, τή βιομηχανία, τή γεωργία, τόν τουρισμό) μέ πολύ ύψηλότερο τόκο.

11. 'Η χωροταξική κατανομή τών θεραπευτηρίων, τών κρεβατιών και τών ιατρών δέν ανταποκρίνεται στην αντίστοιχη πυκνότητα του πληθυσμού τής χώ-ρας. 'Υπάρχει μεγάλη δισαναλογία, γιαντί τό μεγα-λύτερο ποσοστό τους συγκεντρώνεται στην Περιφέ-ρεια Πρωτεύουσας και τή Θεσσαλονίκη και τό μι-κρότερο στην ύπόλοιπη χώρα. 'Επειδή στην έπαρ-χία τά νοσοκομεία ύστερούν από άπόψεως δυναμι-κού ειδικευμένων ιατρών καθώς και έπιστημονικών μέσων και όργάνων, πολλοί άσθενείς μεταβαίνουν στα δύο μεγάλα άστικά κέντρα γιά νά θεραπευθούν. 'Εκεί όμως υπάρχει έλλειψη κρεβατιών, οι άσθενείς ταλαιπωρούνται και ή θεραπευτική άγωγή στα νο-σοκομεία είναι άνεπαρκής.

12. 'Η άνισότητα στην έκταση και την ποιότητα τών παροχών τής ύγειονομικής περιθάλψεως θά μπορούσε νά εκλείψει ή τουλάχιστο νά περιορισθεί μέ την έξουδετέρωση τών άρνητικών στοιχείων πού διαπιστώθηκαν παραπάνω, και ειδικότερα:

α) Μέ την εφαρμογή ενός ενιαίου ασφαλιστικού φορέα στον ύγειονομικό τομέα για όλους τους κατοίκους της χώρας, όπως ισχύει σήμερα σε άλλα κράτη. Η μεταφύτευση όμως ενός ξένου συστήματος είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί, γιατί αυτό εξαρτάται από ορισμένους παράγοντες, όπως το πνευματικό επίπεδο, το κλίμα, η νοοτροπία του λαού, η ιστορία, ή παράδοση κτλ. Έτσι όμως θα αντιδράσουν ορισμένες κοινωνικές τάξεις, που εκπροσωπούν κοινά και οργανωμένα συμφέροντα. Ο ενιαίος ασφαλιστικός φορέας θα μπορούσε να γίνει μελλοντικά και αφού, κατά το μεταβατικό στάδιο, επραγματοποιείτο η ένοποίηση των ασφαλιστικών φορέων των ομοιομόρφων ομάδων ή των συγγενών

επαγγελματικών τάξεων (π.χ. ενιαίος φορέας για όλες τις τράπεζες, τους μουσικούς, τους δικηγόρους, τα ΚΑΔΚΥ, κτλ., για όλους ή για ορισμένους κλάδους παροχών άσθενείας, συντάξεως, προνοίας, επικουρικής ασφάλισης και άλληλοβοήθειας).

β) Μέ την αναδιοργάνωση της χωροταξικής κατανομής του δικτύου των νοσοκομείων.

γ) Μέ την παροχή κινήτρων και προοπτικών στους ιατρούς των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης και των άλλων άστικών κέντρων για καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη.

δ) Μέ την άνεγερση και λειτουργία μεγάλων νοσοκομείων και, παράλληλα, νέων Πανεπιστημιακών Ιατρικών Σχολών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Αριθμός ασφαλισμένων κατά ασφαλιστικό φορέα των ετών 1973 και 1976

Όνομασία Ταμείου	Αριθμός ασφαλισμένων				Συνταξιούχοι		Σύνολο	
	Άμεσοι		Έμμεσοι					
	1973	1976	1973	1976	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	1.712.575	1.668.802	1.972.050	1.889.827	464.253	507.540	4.148.878	4.066.169
ΙΚΑ	1.057.000	1.176.000	1.813.000	2.001.000	251.488	287.717	3.121.488	3.464.717
ΤΕΒΕ	208.500	225.900	354.450	433.747	74.111	82.863	637.061	742.510
Διεύθυνση Ύγειονομικής								
Περιθάλψεως								
Ασφαλισμένων								
Δημοσίου	145.500	155.000	231.500	243.000	218.000	302.000	595.000	700.000
ΟΤΕ	28.810	39.576	36.793	53.600	3.380	3.906	68.983	97.082
ΔΕΗ	16.651	26.124	31.304	45.707	2.170	3.122	50.125	74.953
ΤΑΚΕ	8.079	8.736	18.980	20.494	3.926	3.738	30.985	32.968
ΚΑΔΚΥ Αθηνών	3.976	3.027	4.349	2.690	*	3.128	8.325	8.845
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	186	147	346	310	38	47	570	504
Άλληλοβοηθητικό Ταμείο								
Περιθάλψεως Συλλόγου								
Υπαλλήλων Τραπεζής								
Ελλάδος	3.997	7.702	5.377	8.511	5.445	5.881	14.819	22.094
Ταμείο Ασφάλισης								
Προσωπικού Εμπορικής								
Τραπεζής της Ελλάδος	4.819	4.416	5.514	5.732	—	1.234	10.333	11.382
Ταμείο Υγείας								
Δικηγόρων Έπαρχιών	2.390	2.730	3.885	4.480	1.035	980	7.310	8.190
Σύνολο	3.192.483	3.318.160	4.477.548	4.709.098	1.023.846	1.202.156	8.693.877	9.229.414

* Στους έμμεσους-έμμεσους συμπεριλαμβάνονται και οι συνταξιούχοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Έσοδα των φορέων μόνο στον κλάδο ασθενείας των έτων 1973 και 1976

Όνομασία Ταμείου	Εισφορά Ασφαλισμένων		Εισφορά Έργοδοτή		Κοινωνική Εισφορά	
	1973	1976	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	**	—	**	—	**	783.407.787
ΙΚΑ	1.614.767.000	3.204.465.000	2.676.251.000	5.330.547.000	—	—
ΤΕΒΕ	344.788.000	386.628.291	—	—	—	—
Διεύθυνση Ύγιον/κής	—	—	—	—	—	—
Περιθάλψεως	—	—	—	—	—	—
Ασφαλισμένων Δημοσίου	—	—	—	—	—	—
ΟΤΕ	119.825.000	225.815.197	203.252.000	339.388.884	—	—
ΔΕΗ	53.778.000	428.563	96.443.000	1.066.881	—	—
ΤΑΚΕ	30.160.000	34.302.855	—	43.696.123	—	—
ΚΑΔΚΥ Αθηνών	8.483.000	16.416.974	29.940.000	60.493.708	—	—
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	362.970	770.312	901.546	2.165.543	—	—
Άλληλοβοηθητικό	—	—	—	—	—	—
Ταμείο Περιθάλψεως	—	—	—	—	—	—
Συλλόγου Υπαλλήλων	—	—	—	—	—	—
Τραπεζής Ελλάδος	38.103.000	79.883.865	41.485.000	50.765.107	—	—
Ταμείο Ασφαλίσεως	—	—	—	—	—	—
Προσωπικού	—	—	—	—	—	—
Εμπορικής Τραπεζής	—	—	—	—	—	—
της Ελλάδος	15.092.000	31.539.248	25.272.000	53.487.324	—	—
Ταμείο Υγείας Δικηγόρων	—	—	—	—	—	—
Επαρχιών	8.785.000	19.116.024	—	—	—	—
Σύνολο	2.596.671.000	3.999.366.329	3.974.189.000	5.881.610.570	—	783.407.787

Όνομασία Ταμείου	Έπιχορηγήσεις		Πρόσοδοι Περιουσίας		Άλλα Έσοδα		Γενικό Σύνολο Έσόδων	
	1973	1976	1973	1976	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	**	345.000.000	**	—	**	—	**	1.284.407.787
ΙΚΑ	—	443.660.000	77.897.000	161.550.000	6.202.000	8.103.000*	4.375.117.000	9.022.107.000
ΤΕΒΕ	—	—	23.997.000	19.789.296	—	—	368.775.000	406.417.587
Διεύθυνση Ύγιον/κής	—	—	—	—	—	—	—	—
Περιθάλψεως	—	—	—	—	—	—	—	—
Ασφαλισμένων Δημοσίου	—	—	—	—	—	—	—	—
ΟΤΕ	—	—	31.835.000	19.832.085	5.248.000	—	358.691.000	615.036.343
ΔΕΗ	—	—	—	131.075	91.089.000	120.112	155.395.000	1.746.631
ΤΑΚΕ	—	—	—	—	6.534.000	—	36.694.000	77.998.978
ΚΑΔΚΥ Αθηνών	—	—	3.698.000	5.898.957	—	—	42.121.000	82.809.639
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	—	—	97.741	239.559	—	175.234	1.362.257	3.350.649
Άλληλοβοηθητικό	—	—	—	—	—	—	—	—
Ταμείο Περιθάλψεως	—	—	—	—	—	—	—	—
Συλλόγου Υπαλλήλων	—	—	—	—	—	—	—	—
Τραπεζής Ελλάδος	—	36.573.000	1.192.000	4.300.926	2.069.000	3.476.207	82.849.000	174.999.105
Ταμείο Ασφαλίσεως	—	—	—	—	—	—	—	—
Προσωπικού	—	—	—	—	—	—	—	—
Εμπορικής Τραπεζής	—	—	—	—	—	—	—	—
της Ελλάδος	—	—	4.406.000	8.344.132	352.000	1.390.604	45.122.000	94.761.308
Ταμείο Υγείας Δικηγόρων	—	—	—	—	—	—	—	—
Επαρχιών	—	—	340.000	640.719	—	89.522	9.125.000	19.846.265
Σύνολο	—	825.233.000	143.462.741	220.726.749	111.494.000	5.251.679	5.475.251.257	11.783.481.292

* Μείον εισφορές υπέρ τρίτων.

** Τό 1973 δεν έχουν χωρισθεί τά έσοδα (ποσά) στους διαφόρους κλάδους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Παροχές άσθιενείας σέ είδος και σέ χρήμα (έπιδόματα), κατά φορέα, τών έτών 1973 και 1976

Όνομασία Ταμείου	Παροχές σέ είδος					
	Άνοιχτή Περίθαλψη		Κλειστή Περίθαλψη		Φαρμάκευτική Περίθαλψη	
	1973	1976	1973	1976		
ΟΓΑ	—	—	856.992.000	1.404.072.478	—	225.000.000
ΙΚΑ	966.617.000	295.355.000	995.509.000	2.169.273.000	1.286.336.000	2.542.277.000
ΤΕΒΕ	9.359.000	117.179.261	212.159.000	472.000.314	18.687.000	1.758.645
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περίθαλψεως Άσφαλισμένων Δημοσίου	381.937.000	999.633.000	253.215.000	514.000.000	484.340.000	821.942.000
ΟΤΕ	46.842.000	128.935.489	27.820.000	59.814.534	54.939.000	
ΔΕΗ	39.271.000	184.001.000	20.757.000	53.784.000	42.111.000	77.472.759
ΤΑΚΕ	13.723.000	27.590.116	15.491.000	24.326.851	26.383.000	74.362.000
ΚΑΔΚΥ Άθηνών	7.670.000	18.932.912	6.763.000	12.633.438	7.622.000	37.968.689
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	314.000	669.661	93.000	269.979	231.000	13.220.751
Άλληλοβοηθητικό Ταμείο Περίθαλψεως Συλλόγου Ύπαλλήλων Τραπεζ. Ελλάδος	21.861.000	55.247.492	13.544.000	26.912.234	19.069.000	398.564
Ταμείο Άσφαλίσεως Προσωπικού Έμπορικης Τραπεζής τής Ελλάδος	10.631.000	28.687.659	6.723.000	12.851.267	10.280.000	29.214.573
Ταμείο Ύγείας Δικηγόρων Έπαρχιών	2.635.000	7.170.858	3.945.000	5.386.688	—	16.366.907
Σύνολο	1.500.860.000	1.863.404.448	2.413.011.000	4.755.324.783	1.949.998.000	931.482 3.840.915.370

Όνομασία Ταμείου	Παροχές σέ χρήμα Έπιδόματα		Σύνολο παροχών σέ είδος και σέ έπιδόματα	
	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	13.540.000	—	870.532.000	1.629.072.478
ΙΚΑ	577.209.000	1.682.456.000	3.825.671.000	6.689.361.000
ΤΕΒΕ	10.666.000	47.560.374	250.871.000	638.498.594
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περίθαλψεως Άσφαλισμένων Δημοσίου	—	—	1.119.492.000	2.335.575.000
ΟΤΕ	27.483.000	49.998.957	157.084.000	316.221.739
ΔΕΗ	6.294.000	17.849.000	108.433.000	329.996.000
ΤΑΚΕ	975.000	1.995.592	56.572.000	91.881.298
ΚΑΔΚΥ Άθηνών	234.000	2.333.650	22.289.000	47.120.751
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	—	—	638.000	1.338.204
Άλληλοβοηθητικό Ταμείο Περίθαλψεως Συλλόγου Ύπαλλήλων Τραπεζ. Ελλάδος	2.439.000	9.666.699	56.913.000	121.040.998
Ταμείο Άσφαλίσεως Προσωπικού Έμπορικης Τραπεζής τής Ελλάδος	4.186.000	7.326.308	31.820.000	65.232.141
Ταμείο Ύγείας Δικηγόρων Έπαρχιών	643.026.000	1.819.186.580	6.506.895.000	13.489.028
Σύνολο			12.278.827.231	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Αντιπαβολή κατά φορέα του κατά κεφαλήν κόστους, στην άνοικτη και κλειστή νοσοκομειακή περίθαλψη, και τά επιδόματα σε δραχμές των έτων 1973 και 1976

Όνομασία Ταμείου	Κόστος κατά κεφαλήν άσφαλισμένου σε:					
	Άνοικτη Περίθαλψη		Κλειστή Περίθαλψη		Φαρμακευτική Περίθαλψη	
	1973	1976	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	—	—	206,5	345,3	—	55,3
ΙΚΑ	309,7	85,2	318,9	626,1	412,1	733,8
ΤΕΒΕ	14,7	157,8	333,0	635,7	29,3	2,4
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περιθάλψεως						
Άσφαλισμένων Δημοσίου	641,9	1.428,0	425,5	734,3	814,0	1.174,2
ΟΤΕ	679,0	1.328,1	403,2	616,1	796,4	798,0
ΔΕΗ	783,4	2.454,9	414,1	717,6	840,1	992,1
ΤΑΚΕ	442,9	836,9	500,0	737,9	851,5	1.151,7
ΚΑΔΚΥ Άθηνών	921,3	2.140,5	812,4	1.428,3	915,5	1.494,7
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	550,8	1.328,7	163,1	535,6	405,2	790,8
Άλληλοβοηθητικό Ταμείο Περιθάλψεως Άσφαλισμένων Ύπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος	1.475,2	2.500,5	913,9	1.218,1	1.286,8	1.322,3
Ταμείο Άσφαλίσεως Προσωπικού						
Εμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος	1.028,8	2.520,4	650,6	1.129,1	994,9	1.437,9
Ταμείο Ύγείας Δικηγόρων						
Επαρχιών	360,4	875,6	539,7	657,7	—	113,7
Όνομασία Ταμείου	Επιδόματα		Γενικό Σύνολο			
	1973	1976	1973	1976		
	1973	1976	1973	1976		
ΟΓΑ	3,3	—	209,8	400,6		
ΙΚΑ	184,9	485,6	1.225,6	1.930,7		
ΤΕΒΕ	16,7	64,0	393,7	859,9		
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περιθάλψεως						
Άσφαλισμένων Δημοσίου	—	—	1.881,4	3.336,5		
ΟΤΕ	398,5	515,0	2.277,1	3.257,2		
ΔΕΗ	125,6	238,1	2.163,2	4.402,7		
ΤΑΚΕ	31,4	60,5	1.825,8	2.787,0		
ΚΑΔΚΥ Άθηνών	28,1	263,8	2.677,3	5.327,3		
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	—	—	1.119,1	2.655,1		
Άλληλοβοηθητικό Ταμείο Περιθάλψεως Άσφαλισμένων Ύπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος	164,6	437,5	3.840,5	5.478,4		
Ταμείο Άσφαλίσεως Προσωπικού						
Εμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος	405,1	643,7	3.079,4	5.731,1		
Ταμείο Ύγείας Δικηγόρων						
Επαρχιών	—	—	901,1	1.647,0		

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Δαπάνες διοικήσεως και κόστους κατά κεφαλήν ασφαλισμένων και κατά φορέα των ετών 1973 και 1976

Όνομασία Ταμείου	Σύνολο δαπανών διοικήσεως κατά φορέα		Κόστος κατά κεφαλήν ασφαλισμένου καί κατά φορέα, στίς δαπάνες αυτές	
	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	90.847.000	148.585.485	21,9	36,6
ΙΚΑ	779.446.000	1.384.972.000	249,7	399,7
ΤΕΒΕ	109.774.000	248.982.280	172,3	335,7
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περιθάλψεως Ασφαλισμένων Δημοσίου	—	—	—	—
ΟΤΕ	16.283.000	2.285.722	236,0	17,1
ΔΕΗ	30.764.000	32.000.000	613,7	426,9
ΤΑΚΕ	7.110.000	17.522.833	229,4	531,5
ΚΑΔΚΥ Αθηνών	3.864.000	2.200.000	464,1	248,7
ΚΑΔΚΥ Φλώρινης				
Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Περιθάλψεως Συνλόγου Υπαλλήλων Τραπεζικής Ελλάδος	22.100	39.000	38,7	77,3
Ταμείο Ασφαλίσεως Προσωπικού Έμπορικης Τραπεζικής τής Ελλάδος	5.693.000	6.357.491	384,1	287,7
Ταμείο Υγείας	662.000	1.301.910	64,0	114,3
Δικηγόρων Επαρχιών	1.125.000	98.000	153,8	11,9

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. Περιουσιακά στοιχεία ταμείων τών έτών 1973 καί 1976. σέ χρηματικά ποσά

Όνομασία Ταμείου	Καταθέσεις σέ Τράπεζες		Χρηματογράφα		Άκίνητα			
	1973	1976	1973	1976	1973	1976		
ΟΓΑ	1.818.882.000	2.418.269.494	324.852.000	1.686.872.700	—	1.352.990		
ΙΚΑ	3.711.291.000	7.828.473.000	63.844.000	952.594.000	382.268.000	486.591.000		
ΤΕΒΕ	1.083.728.000	325.295.073	408.859.000	592.724.806	41.003.000	37.446.829		
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περιθάλψεως Άσφαλισμένων Δημοσίου	—	—	—	—	—	—		
ΟΤΕ	976.269.000	2.134.465.428	192.000.000	789.020.284	56.931.000	287.532.985		
ΔΕΗ	—	—	—	—	—	—		
ΤΑΚΕ	37.582.000	163.261.800	27.265.000	22.363.384	34.450.000	73.139.003		
ΚΑΔΚΥ Άθηνών	104.138.000	130.000.000	—	2.032.125	—	—		
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	3.560.000	6.937.092	—	—	—	—		
Άλληλοβοθητικό Ταμείο Περιθάλψεως Συλλόγου Ύπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος	2.885.000	51.180.508	16.905.000	19.599.210	26.018.000	26.169.427		
Ταμείο Άσφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος	50.839.000	39.363.584	187.100.000	266.855.681	7.585.000	6.765.599		
Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Έπαρχιων	9.149.000	14.904.594	—	1.138.853	1.237.000	—		
Σύνολο	7.798.323.000	13.112.150.573	1.220.825.000	4.333.201.043	549.492.000	918.997.833		
Όνομασία Ταμείου	Έγκαταστάσεις		Άπαιτήσεις από τρίτους		Άλλο		Σύνολο καθαρής περιουσίας	
	1973	1976	1973	1976	1973	1976	1973	1976
ΟΓΑ	2.793.000	—	2.377.086.000	1.026.562.339	—	2.398.237	4.523.613.000	5.135.455.760
ΙΚΑ	92.479.000	275.641.000	653.848.000*	1.574.114.000*	—	47.939.000	3.596.034.000	8.017.124.000
ΤΕΒΕ	2.259.000	2.280.014	—	329.163.445	268.985.000	—	1.822.870.000	1.286.910.171
Διεύθυνση Ύγειονομικής Περιθάλψεως Άσφαλισμένων Δημοσίου	—	—	—	—	—	—	—	—
ΟΤΕ	4.006.000	1.700.000	520.131.000	400.000.000	—	—	1.749.337.000	3.612.718.697
ΔΕΗ	—	—	—	—	—	—	1.071.258.000	3.134.069.000
ΤΑΚΕ	356.000	24.972	26.509.000	11.168.052	—	64.323.071	126.162.000	334.280.246
ΚΑΔΚΥ Άθηνών	—	—	7.223.000	—	—	—	111.361.000	132.032.125
ΚΑΔΚΥ Φλωρίνης	—	—	—	—	—	—	3.506.000	6.937.092
Άλληλοβοθητικό Ταμείο Περιθάλψεως Συλλόγου Ύπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος	480.000	161.719	2.280.000	1.193.878	302.000	4.720.039	48.870.000	103.024.784
Ταμείο Άσφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος	22.000	20.304	—	—	—	12.000.000	245.546.000	325.005.168
Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Έπαρχιων	—	205.804	634.000*	783.398*	—	—	9.752.000	15.465.864
Σύνολο	102.395.000	280.033.813	2.278.747.000	119.190.316	269.287.000	131.380.347.000	13.308.309.000	22.103.122.907

* = μείον

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. Κατάλογος ταμείων που έχουν σχέση με κάποιο είδος παραγών ασθενείας, κατά κατηγορίες (Έτος 1976)

α/α	Δημόσιοι Ύπαλληλοι, Στρατιωτικοί, Κληρικοί	α/α	Ύπαλληλοι μεγάλων και διαφόρων άλλων οργανισμών	α/α	Δημόσιοι και Κοινοτικοί υπάλληλοι
1.	Διευθύνση Ύγειονομικής περιθάλψεως 'Ασφαλισμένων του Δημοσίου στο ΥΚΥ. Αδή τη περιλαμβανει: Τακτικούς δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, πολιτικούς και στρατιωτικούς συνταξιούχους, τα τακτικά μέλη της 'Ακαδημίας 'Αθηνών, τα μέλη των έν ενεργεία υπαλλήλων του Πυροσβεστικού Σώματος, τους έν ενεργεία αστυνομικούς υπαλλήλους, και τα μέλη των όδων της χοροστατικής, κτλ.	1.	Όργανισμός Γεωργικών 'Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)	1.	'Αθηνών
2.	Για τους έν ενεργεία στρατιωτικούς (Αξιωματικούς, Υπαξιωματικούς και 'Οπλίτες λειτουργούς στο Γενικό 'Επτελείο Στρατού (ΓΕΣ) τρεις Διευθύνσεις Ύγειονομικής Περιθάλψεως: Στρατού, 'Αεροπορίας, Ναυτικού. Στο 'Υπουργείο 'Εμπορικής Ναυτιλίας υπάρχουν οι μόνιμοι Αιμενικοί υπάλληλοι (Αρχηγείο Αιμενικού Σώματος, Τμήμα Ύγειονομικό).	2.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού ΟΤΕ	2.	'Αττικής
3.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Κλήρου 'Ελλάδος (ΤΑ-ΚΕ)	3.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού ΔΕΗ	3.	Αιτωλικού
		4.	HEAP - ΕΗΕ	4.	Αργολίδος
		5.	'Επικουρικό Ταμείο Προνοίας και Περιθάλψεως Προσωπικού ΕΗΕ	5.	Αρκαδίας
		6.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Προσωπικού ΣΕΚ-ΟΣΕ	6.	Αρτης
		7.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Προσωπικού ΗΠΑΠ	7.	Αργολίδος
		8.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Προσωπικού ΕΗΣ	8.	Αρκαδίας
		9.	Ταμείο 'Ασθενείας και Προνοίας Προσωπικού Αιμενεργατών Παραιώς	9.	Αρτης
		10.	Ταμείο Προνοίας Προσωπικού 'Οργανισμού Αιμενός Παραιώς	10.	Αρτης
		11.	Ταμείο Προνοίας 'Οργανισμού Αιμενός Θεσσαλονίκης	11.	Αρτικής
		12.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Προσωπικού 'Εθνικού Τυπογραφείου	12.	Αρτικής
		13.	Ταμείο Προσωπικού 'Εθνικού Θεάτρου	13.	Αρτικής
		14.	Ταμείο Προνοίας και 'Επικουρικής 'Ασφαλίσεως Προσωπικού 'Ιπποδρομιών	14.	Αρτικής
		15.	'Επικουρικό Ταμείο Προσωπικού ΚΥΔΕΠ	15.	Αρτικής
		16.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας 'Οργανισμού Βαμβάκος	16.	Αρτικής
α/α	Τραπεζικοί Ύπαλληλοι	α/α	Ελεύθεροι 'Επαγγελματίες	α/α	Ίδιωτικοί Ύπαλληλοι και άλλοι εργαζόμενοι
1.	'Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Περιθάλψεως Συλλόγου Ύπαλλήλων Τραπεζής 'Ελλάδος	1.	Ταμείο 'Επαγγελματιών και Βιοτεχνών 'Ελλάδος (ΤΕΒΕ)	1.	'Εργα Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)
2.	Ταμείο Ύγιαις Προσωπικού 'Εθνικής Τράπεζας (σύν έννοιολόγους των ταμείων 'Αλληλοβοηθείας Ύπαλλήλων 'Εθνικής Τράπεζας και 'Επισκευατόρων και Κλητήρων 'Εθνικής Τράπεζας)	2.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως 'Εμπορών (ΤΑΕ)	2.	'Ενιαίος Δημοσιογραφικός 'Οργανισμός 'Επικουρικής 'Ασφαλίσεως Περιθάλψεως
3.	Ταμείο Ύγιαις Ύπαλλήλων 'Αγροτικής Τραπεζής	3.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας 'Εμποροπατών και Ραπτόν 'Αθηνών	3.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως 'Εργατών Τύπου
4.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού 'Ελληνικής Τραπεζής Βιομηχανικής 'Αντιτάξεως	4.	Ταμείο Συντάξεως Μηχανικών 'Εργων Δημοσίων 'Εργων (ΣΤΕΜΕΔΕ)	4.	Ταμείο Συντάξεως 'Εσμηροδοτών και Ύπαλλήλων Πρακτορείων
5.	Ταμείο ύγιαις και ασφαλίσεως κατά της ασθενείας των μελών του συλλόγου της Τραπεζής 'Αθηνών	5.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας 'Ασπικών Λαοφρονούντων 'Αθηνών-Παριώς	5.	Ταμείο Προνοίας Ναυτικού
6.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού 'Εμπορικής Τραπεζής της 'Ελλάδος	6.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας 'Εκτελωνιστών 'Αθηνών-Παριώς	6.	Οίκος Νάτου
7.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού 'Ιονικής και Λατικής Τραπεζής	7.	Ταμείο Συντάξεως και 'Ασφαλίσεως Ύγειονομικών (ΣΤΑΥ)	7.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Σωματίου 'Ελλήνων Τεχνικών Θεάτρου
8.	Οι άλλες τράπεζες: 'Εργασίας, Πίστεως, Κρήτης, Παριώς, Αττικής, Γενική Τράπεζα της 'Ελλάδος, American Express, The First National Bank of Chicago, κτλ., παρέχουν στους ασφαλισμένους τους την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή τους περίθαλψη από το ΙΚΑ.	8.	Επικουρικό Ταμείο 'Οδοντομηχανικών	8.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Σωματίου 'Υποβόλεων Θεάτρου
		9.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Συμβολογιστών	9.	Ταμείο Περιθάλψεως και 'Αλληλοβοηθείας του Πανελληνίου Μουσικού Συλλόγου
		10.	Στην 'Αθήνα, τον Παριώ και τη Θεσσαλονίκη λειτουργούν ανεξάρτητα τα ταμεία προνοίας δικηγόρων των όποιων οι πόροι είναι ένιατοι για τους κλάδους ασθενείας και προνοίας. Παράλληλα, στην έδρα σχεδόν όλων των άλλων νομών της χώρας υπάρχουν ένα ταμείο Προνοίας δικηγόρων με ένα κεντρικό ταμείο ασθενείας, το Ταμείο Ύγιαις δικηγόρων 'Επαρχιών, που βρίσκεται στην 'Αθήνα.	10.	Συνδέσμος 'Επαγγελματιών Μουσικών
				11.	Ταμείο 'Αλληλοβοηθείας Συνδέσμου Μουσικών 'Αθηνών-Παριώς «'Η 'Αλληλοβοηθεία»
				12.	Ταμείο 'Ασφαλίσεως Προσωπικού 'Ασφαλιστικής 'Εταιρείας «'Εθνική»
				13.	'Αλληλοβοηθητικό Ταμείο των εργαζομένων στην ασφαλιστική εταιρεία «'Ασπίς»